

ผลกระทบบทบาทผู้บริหารด้านบัญชีและกระบวนการจัดการบัญชีที่มีประสิทธิผลต่อการวางแผนภาษี
อากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน

Impacts to Account Executive Role and Account Management Process Affecting the
Taxation Planning of Community Enterprise Entrepreneurs

ธนภัทร กันทวงศ์¹ และเอกชัย อุตสาหะ²

Thanaphat Kuntawong¹, and Ekakachai Utsaha²

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Chiang Rai Rajabhat University, Thailand

¹E-mail; thanaphat.kun@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2581-4831>

²E-mail: pomwea@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2603-8133>

Received 12/01/2023

Revised 26/01/2023

Accepted 26/01/2023

บทคัดย่อ

การประกอบธุรกิจในรูปแบบของบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล มีหน้าที่ในการจัดทำบัญชี และเสียภาษีอากรแตกต่างกันออกไป ตามลักษณะการประกอบธุรกิจ ผู้บริหารหรือผู้ประกอบการ ถือว่ามีบทบาทสำคัญในการบริหารธุรกิจ ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำที่มีความรู้ความสามารถหลาย ๆ ด้าน การที่ผู้บริหารมีความรู้ในเรื่องภาษีอากร จะทำให้ดำเนินธุรกิจด้วยความรอบคอบและปฏิบัติตามที่กฎหมายภาษีอากรกำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบบทบาทผู้บริหารด้านบัญชีและกระบวนการจัดการบัญชีที่มีประสิทธิผลต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้มีอำนาจทำการแทน ผู้บริหาร เลขาธิการ เภรณวิสาหกิจชุมชน ในจังหวัดเชียงราย จำนวน 192 คน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ค่าความถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารด้านบัญชีและกระบวนการจัดการบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่มีประสิทธิผลต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน

คำสำคัญ: บทบาทผู้บริหารด้านบัญชี; กระบวนการจัดการบัญชี; ประสิทธิภาพต่อการวางแผนภาษีอากร; ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน

Abstract

Business operations in the form of natural persons or juristic persons have the duty to prepare accounts and pay taxes differently according to the nature of the business. The executives or entrepreneurs are considered to play an important role in business administration. Executives must be leaders with knowledge and competence in many areas. The knowledge of the executives in taxation will enable the business to operate with prudence and comply with the tax law effectively. This research objective aimed to analyze the impacts to account executive role and account management process affecting the taxation planning of community enterprise entrepreneurs. This is the survey research by the questionnaires into the collections with the sample were representatives, executives, secretaries, community enterprise treasurers of 192 persons in Chiang Rai Province. Data analysis was analyzed by descriptive statistical including mean, and standard deviation, correlation coefficient, and multiple regression analysis. The study revealed that the account executive role and account management process to positive relationship at statistically significant levels of 0.01 of affecting the taxation planning of community enterprise entrepreneurs.

Keywords: Account Executive Role; Account Management Process; Affecting the Taxation Planning; Community Enterprise Entrepreneurs.

บทนำ

การวางแผนภาษีอากร เป็นการกำหนดแนวทางการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม เพื่อการปฏิบัติในอนาคตเกี่ยวกับรายการทางการเงิน (Financial Transactions) อาทิ รายการรายได้ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และจำนวนกำไรหรือขาดทุน ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางภาษีอากรทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ในอันที่จะป้องกันมิให้เกิดปัญหาภาษีอากรไม่ว่าประการใด ๆ โดยมุ่งหมายให้การเสียภาษีอากรและการปฏิบัติการเกี่ยวกับภาษีอากรขององค์กรเป็นไปโดยถูกต้อง และครบถ้วน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายภาษีอากรกำหนดไว้ และเป็นผลให้จำนวนภาษีอากรที่ต้องเสียนั้น เป็นจำนวนน้อยที่สุดหรือประหยัดที่สุด รวมทั้งใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรสูงสุด ทั้งนี้ โดยไม่อาศัยการทุจริตหลีกเลี่ยงภาษีอากร (สุเทพ พงษ์พิทักษ์, 2563) การวางแผนภาษีนั่น ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของแผนธุรกิจของกิจการ ซึ่งจะทำให้ธุรกิจมีแนวทางในการดำเนินงาน และไม่ว่าจะเป็นกิจการที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล อาทิ บริษัท ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ก็สามารถวางแผนภาษีได้

[228]

Citation:

ธนภัทร กันทาวงค์ และเอกชัย อุตสาเห. (2566). ผลกระทบบทบาทผู้บริหารด้านบัญชีและกระบวนการจัดการบัญชีที่มีประสิทธิภาพต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (1), 227-238

Kuntawong, T., & Utsaha, E., (2023). Impacts to Account Executive Role and Account Management Process Affecting the Taxation Planning of Community Enterprise Entrepreneurs. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (1), 227-238 ; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.15>

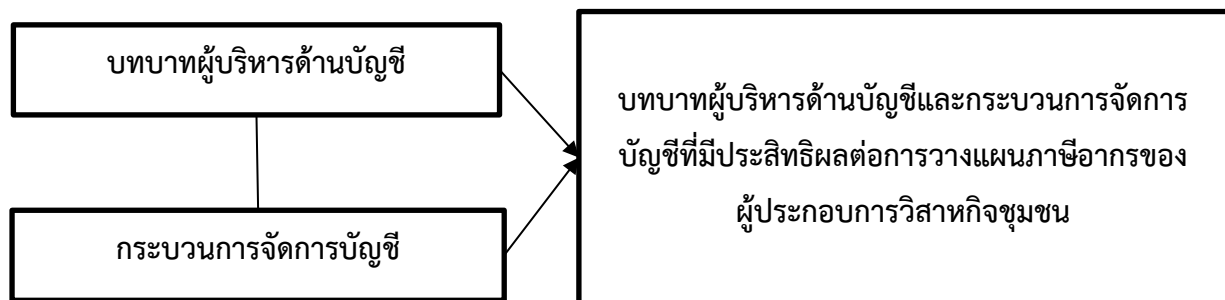
การประกอบธุรกิจในรูปแบบของบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล มีหน้าที่ในการจัดทำบัญชี และเสียภาษีอากรแตกต่างกันออกไป ตามลักษณะการประกอบธุรกิจ ดังนั้นผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดทำบัญชี และการเสียภาษีอากรที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของตนเอง เพื่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการ (นภา นาคแย้ม, 2560) การเสียภาษีอากรถือเป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนที่ต้องดำเนินการตามกฎหมาย อันรวมถึงผู้ประกอบการในประเทศไทยด้วย ซึ่งหากจะพูดถึงภาษีอากรสำหรับผู้ประกอบการ โดยเฉพาะในแง่กฎหมายแล้ว เชื่อได้เลยว่า คนส่วนใหญ่ต้องรู้สึกว่ามันยาก และซับซ้อนมาก ๆ ซึ่งก็อยากบอกว่าเป็นเรื่องยากจริง ๆ ที่จะทำความเข้าใจในทุกเรื่องอย่างทะลุปรุโปร่ง ภายในระยะเวลาและพื้นที่ที่จำกัด (กรมสรรพากร, 2563) ผู้บริหารหรือผู้ประกอบการ ถือว่ามีบทบาทสำคัญในการบริหารธุรกิจ ผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถหลาย ๆ ด้าน อาทิเช่น ด้านบัญชี และด้านการจัดการบัญชี ด้านระบบการจัดการข้อมูลทางการเงิน ด้านการบริหารเงิน ด้านการจัดการและวางแผนด้านภาษีอากร ด้านการจัดการและบริหารระบบข้อมูล ด้านการควบคุมความเสี่ยงทางการเงินและการบัญชี เป็นต้น และสามารถแบ่งงานให้ตามความสามารถของแต่ละบุคคล และให้คำแนะนำการทำงานได้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด อีกทั้งปัจจุบันการที่จะดำเนินธุรกิจหรือประกอบกิจการ อย่างใดก็ตาม จำเป็นต้องมีเรื่องบัญชีและภาษีอากรเข้ามาเกี่ยวข้อง เพราะฉะนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้และความเข้าใจในหลาย ๆ เรื่อง รวมถึงเรื่องบัญชีและภาษีอากรที่เกี่ยวข้องด้วย และการที่ผู้บริหารมีความรู้ในเรื่องภาษีอากร จะทำให้ดำเนินธุรกิจด้วยความรอบคอบและปฏิบัติตรงตามที่กฎหมายภาษีอากรกำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบบทบาทผู้บริหารด้านบัญชี ที่มีประสิทธิภาพต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ในจังหวัดเชียงราย
2. เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบกระบวนการจัดการบัญชี ที่มีประสิทธิภาพต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ในจังหวัดเชียงราย

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ผลกระทบบทบาทผู้บริหารด้านบัญชีและกระบวนการจัดการบัญชีที่มีประสิทธิภาพต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ผู้วิจัย กำหนดกรอบแนวคิด ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

H1 บทบาทผู้บริหารด้านบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงบวกที่มีประสิทธิผลต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน

H2 กระบวนการจัดการบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงบวกที่มีประสิทธิผลต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน

ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจที่มุ่งวิเคราะห์ถึงผลกระทบบทบาทผู้บริหารด้านบัญชีและกระบวนการจัดการบัญชีที่มีประสิทธิผลต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ในจังหวัดเชียงราย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงราย ได้แก่ ผู้มีอำนาจทำการแทน ผู้บริหาร เลขานุการ เภรียญิก รวมจำนวน 2,751 คน (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2565)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้มีอำนาจทำการแทน ผู้บริหาร เลขานุการ เภรียญิกของวิสาหกิจชุมชน ในจังหวัดเชียงราย จากการกำหนดขนาดประชากรเพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สมการของทาร์ยามาเน่ (Yamane Taro, 1973) สัดส่วน 95% รวมจำนวน 192 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามบทบาทผู้บริหารด้านบัญชีและกระบวนการจัดการบัญชีที่มีประสิทธิผลต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ชนิดกึ่งมีโครงสร้าง (Semi structure questionnaire) มีลักษณะเป็นข้อคำถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่าระดับ 5 ชั้น (5- Rating scales) ที่มีความสอดคล้อง IOC (Item of Objective Congruence) ระหว่าง 0.66 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่นของ

.....
แบบสอบถามที่จับบัจากการทดลองใช้ (Try- out) เท่ากับ 0.98 (Cronbach, L. J., 1990) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและระยะเวลาในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารด้านบัญชีและกระบวนการจัดการบัญชีที่มีประสิทธิภาพต่อการวางแผนภาษีอากร จำนวน 35 ข้อ แบ่งออกเป็นบทบาทผู้บริหารด้านบัญชี จำนวน 15 ข้อ บทบาทกระบวนการจัดการบัญชี 15 ข้อ และประสิทธิภาพต่อการวางแผนภาษีอากร 5 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแบบปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ชี้แจงถึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแจ้งข้อมูลเป็นลักษณะการสร้างแรงจูงใจ ให้ความสำคัญและคุณค่าของการวิจัยครั้งนี้ และแจ้งให้ผู้ตอบทราบว่าคำตอบที่ได้ จะปกปิดเป็นความลับจะนำมาใช้ในทางวิชาการเท่านั้น

2. นำแบบสอบถามบทบาทผู้บริหารด้านบัญชีและกระบวนการจัดการบัญชีที่มีประสิทธิภาพต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนไปสำรวจความคิดเห็นกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้มีอำนาจทำการแทน ผู้บริหาร เลขานุการ เภรณญิกของวิสาหกิจชุมชน ในจังหวัดเชียงราย รวมจำนวน 192 คน รวบรวมข้อมูลให้ครบตามจำนวน นำไปวิเคราะห์ผล ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยนี้ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistical) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient) และการวิเคราะห์ค่าความถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple regression analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น โดยผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลก่อนดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการบรรณาธิกรณข้อมูล (Editing) ซึ่งเป็นการตรวจสอบทุกรายการในแบบสอบถามว่าข้อมูลที่รับกลับคืนมา มีความครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่ หลังจากตรวจสอบข้อมูลขาดหายแล้ว ต่อมาผู้วิจัยพิจารณาข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยในการจัดกระทำข้อมูลจากแบบสอบถาม นำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาผลการวิจัยข้อมูลในแบบสอบถาม

2. การวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐานของตัวอย่าง จากการตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นด้วยสถิติพื้นฐาน ผู้วิจัยวิเคราะห์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เป็นการหาค่าระดับ

ผลกระทบบทบาทของผู้บริหารด้านบัญชี และกระบวนการจัดการบัญชี มีผลต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีอากร ทำการวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง เพื่อให้การแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล สอดคล้องกับความเป็นจริง ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้เกณฑ์วัดไว้ 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 82)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบคุณลักษณะของตัวแปร คือ การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity Test) โดยหาค่าองค์ประกอบความแปรปรวนที่สูงเกินความเป็นจริง (Variance Inflation Factor : VIF)

4. วิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างตัวแปร (Linearity) เป็นการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างตัวแปร (Linearity) และภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multi collinearity) ความแปรปรวนร่วมของข้อมูล พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient) (กัลยา วาณิชยปัญญา, 2549 : 311-312) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะมีค่าระหว่าง $-1 < r < 1$ เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ว่าเป็นความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงหรือไม่ อีกทั้งยังตรวจสอบขนาดความสัมพันธ์ รวมถึงทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรว่ามีค่าอยู่ในระดับใด ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันไม่ควรสูงเกิน 0.90 (Pallant, 2007 : 51-63)

5. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบสนองสมมติฐานการวิจัย ใช้วิธีการวิเคราะห์ความถดถอย (Regression Analysis) ทั้งนี้ตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติอ้างอิง ผ่านการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติที่ใช้แล้วว่าเหมาะสม คือ มีการแจกแจงปกติ มีผลความเป็นอิสระจากกัน และตัวแปรต้นที่นำเข้าสู่สมการทำนายไม่มีความสัมพันธ์กันสูง (Multi collinearity) กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ไว้ที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารด้านบัญชีและกระบวนการจัดการบัญชีที่มีประสิทธิภาพต่อการวางแผนภาษี อากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน มีผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ผลบทบาทผู้บริหารด้านบัญชีและกระบวนการจัดการบัญชี โดยแยกออกเป็น 2 ตัวแปร คือ ตัวแปร บทบาทผู้บริหารด้านบัญชี และตัวแปรบทบาทกระบวนการจัดการบัญชี มีผลการวิเคราะห์ แสดงดังตารางที่ 1.

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกออกเป็น 2 ตัวแปร

ภาพรวม (n=192)	ตัวแปร									
	บทบาทของผู้บริหารด้านบัญชี					บทบาทกระบวนการจัดการบัญชี				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
$\bar{x}$	3.70	3.79	2.91	3.50	3.50	3.54	3.16	3.39	3.29	3.08
Std.	0.773	0.697	1.098	0.892	0.818	0.891	0.915	0.885	0.891	0.839
รวม	$\bar{x} = 3.48, \text{Std.} = 0.736$					$\bar{x} = 3.29, \text{Std.} = 0.813$				

จากตารางที่ 1 ผลบทบาทผู้บริหารด้านบัญชีและกระบวนการจัดการบัญชี โดยแยกออกเป็น 2 ตัวแปร คือ ตัวแปรบทบาทผู้บริหารด้านบัญชี และตัวแปรบทบาทกระบวนการจัดการบัญชี พบว่า บทบาทผู้บริหารด้านบัญชี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.736 และบทบาทกระบวนการจัดการบัญชี มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.29 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.813 ตามลำดับ

2. ผลบทบาทผู้บริหารด้านบัญชีและกระบวนการจัดการบัญชีที่มีประสิทธิผลต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน แบ่งออกเป็น 3 ปัจจัย ได้แก่ บทบาทผู้บริหารด้านบัญชี กระบวนการจัดการบัญชี และประสิทธิผลการวางแผนภาษีอากร จากการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation)

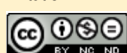
ปัจจัย	$\bar{X}$	S.D.	1	2	3	VIF
1. บทบาทของผู้บริหารด้านบัญชี	3.48	0.736	1	0.905**	0.782**	5.511
2. กระบวนการจัดการบัญชี	3.26	0.813		1	0.668**	5.512
3. ประสิทธิผลการวางแผนภาษีอากร	3.02	1.120			1	

** $p < 0.01$. * $p < 0.05$.

จากตารางที่ 2 ผลบทบาทผู้บริหารด้านบัญชีและกระบวนการจัดการบัญชีที่มีประสิทธิผลต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน แบ่งออกเป็น 3 ปัจจัย ได้แก่ บทบาทผู้บริหารด้านบัญชี กระบวนการจัดการบัญชี และประสิทธิผลการวางแผนภาษีอากร จากการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ พบว่า ปัจจัยบทบาทผู้บริหารด้านบัญชี และกระบวนการจัดการบัญชีที่มีประสิทธิผลต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยบทบาทผู้บริหารด้านบัญชี มีค่าเท่ากับ ($r = 0.782$) และกระบวนการจัดการบัญชี มีค่าเท่ากับ ($r = 0.668$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ตั้งแต่ 0.668-0.905 ตามลำดับ

[233]

Citation:

ธนภัทร กันทวงศ์ และเอกชัย อุตสาหะ. (2566). ผลกระทบบทบาทผู้บริหารด้านบัญชีและกระบวนการจัดการบัญชีที่มีประสิทธิผลต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (1), 227-238

Kuntawong, T., & Utsaha, E., (2023). Impacts to Account Executive Role and Account Management Process Affecting the Taxation Planning of Community Enterprise Entrepreneurs. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (1), 227-238 ; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.15>

3. การวิเคราะห์ค่าการถดถอยสำหรับตัวแปรที่พยากรณ์ประสิทธิผลต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน จากการทดสอบค่าตัวแปรอิสระแต่ละด้าน มีความสัมพันธ์กันหรือเกิดเป็น Multi collinearity โดยใช้ค่า Variance Inflation Factor (VIF) โดยค่า Variance Inflation Factor (VIF) ของตัวแปรอิสระมีค่าตั้งแต่ 5.511-5.512 มีค่าน้อยกว่า 10 โดยตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3. ผลการวิเคราะห์การถดถอยสำหรับตัวแปรที่พยากรณ์ประสิทธิผลต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน

ตัวแปร	b	β	SE _b	t	Sig
1. บทบาทของผู้บริหารด้านบัญชี (X ₁)	1.486	0.977	0.160	9.272	0.000**
2. กระบวนการจัดการบัญชี (X ₂)	0.297	0.216	0.145	2.050	0.042*

SE_{est} = ±0.695, R = 0.787 R² = 0.619, F = 153.68, Constant = 1.170

จากตารางที่ 3 การวิเคราะห์ค่าการถดถอยสำหรับตัวแปรที่พยากรณ์ประสิทธิผลต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน มีจำนวน 2 ตัวแปร ซึ่งตัวแปรที่ดี คือ บทบาทผู้บริหารด้านบัญชี (X₁) มีค่าสัมประสิทธิ์ (b) เท่ากับ 1.486 และกระบวนการจัดการบัญชี (X₂) มีค่าสัมประสิทธิ์ (b) เท่ากับ 0.297 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

สมมติฐาน H1 : บทบาทผู้บริหารด้านบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงบวกที่มีประสิทธิผลต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน

สมมติฐาน H2 : กระบวนการจัดการบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงบวกที่มีประสิทธิผลต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถนำมอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ปัจจัยบทบาทผู้บริหารด้านบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงบวกที่มีประสิทธิผลต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ในเรื่องการบริหารเงิน ระบบการจัดการข้อมูลทางการเงิน การจัดการและบริหารระบบข้อมูล และการควบคุมความเสี่ยงทางการเงินและบัญชี ทั้งนี้สืบเนื่องจาก บทบาทผู้บริหารด้านบัญชี มีความสำคัญต่อการบริหารงานภายในองค์กร โดยผู้บริหารที่มีความรู้ทางด้านบัญชี จะทำให้สามารถกำกับดูแลการจัดการข้อมูลทางการเงิน วางแผนงบประมาณ วางแผนการควบคุมภายใน รวมถึง การวางแผน

ภาษีอากรขององค์กร อันส่งผลให้องค์กรลดความเสี่ยงในการเสียภาษีที่ไม่ถูกต้องครบถ้วน และปลอดจากภาระภาษีที่อาจจะเกิดขึ้นในภายหลัง โดยสอดคล้องกับ จินณชญา รัตนดา และสุพิน ฉายศิริไพบูลย์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุด้านบัญชีเพื่อการจัดการที่ส่งผลต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการในประเทศไทย พบว่า บทบาทของผู้บริหารด้านบัญชีมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการวางแผนภาษีอากรอยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่า บทบาทผู้บริหารด้านบัญชี นับเป็นผู้มีความสำคัญและมีส่วนสนับสนุนข้อมูลทางบัญชีในการจัดทำแผนภาษีอากรเป็นอย่างมากที่ช่วยให้ความเสี่ยงในการดำเนินงานลดน้อยลง ทั้งนี้ บทบาทผู้บริหารด้านบัญชี มีผลต่อเนื่องมาจากการวางแผนภาษีอากร ในอันที่จะควบคุมให้การปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจริงให้เป็นไปตามมาตรฐาน ช่วยให้บริษัทมีงบประมาณและทำงานได้ดีขึ้น การจัดการจะช่วยกำหนดมาตรฐานของปริมาณ เวลาและต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน และจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน ให้ถูกต้องเหมาะสมและทันเวลา

2. ปัจจัยกระบวนการจัดการบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงบวกที่มีประสิทธิผลต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารต้องมีส่วนร่วมในการวางกลยุทธ์องค์กร กลยุทธ์ด้านต้นทุน ศึกษาคู่แข่ง ลูกค้าย วางแผนภาษี วางระบบข้อมูลด้านบัญชี เพื่อให้องค์กรมีระบบบัญชีที่ดีและมีคุณภาพ ซึ่งจะทำให้องค์กรบริหารทรัพยากรต่าง ๆ ที่นำมาผลิตสินค้า มีต้นทุนต่ำ มีมาตรฐาน องค์กรมีความได้เปรียบทางการค้า การแข่งขันในตลาด ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริเพชร สุนทรวิภาต (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อการบัญชีการจัดการเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารด้านบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในการขับเคลื่อนผลการดำเนินงาน สรุปปัจจัยที่มีผลต่อการบัญชีการจัดการเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารด้านบัญชี ในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีทั้งหมด 4 ปัจจัย ได้แก่ 1. ปัจจัยด้านระบบสารสนเทศทางการบัญชี (Accounting Information System) 2. ปัจจัยด้านบทบาทของผู้บริหารด้านบัญชี (Management Accountants' Role) 3. ปัจจัยด้านกลยุทธ์ขององค์กร (Corporate strategy) 4. ปัจจัยด้านการบัญชีการจัดการ และสอดคล้องกับ จินณชญา รัตนดา และ สุพิน ฉายศิริไพบูลย์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุด้านบัญชีเพื่อการจัดการที่ส่งผลต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการในประเทศไทย พบว่า ปัจจัยด้านการจัดการบัญชี (X4) มีความสัมพันธ์ทางตรงเชิงบวกต่อปัจจัยด้านประสิทธิผลของการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการ (Y2) ดังนั้น ประสิทธิภาพต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการ จำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบธุรกิจเพื่อให้สอดคล้องและได้รับประโยชน์สูงสุดในการวางแผนภาษีอากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องศึกษาการจัดการบัญชีที่ดีและมีคุณภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องศึกษาอัตราภาษี เงื่อนไขต่าง ๆ ที่จะต้องเสียภาษีอากรให้ชัดเจนแม่นยำเพื่อ การจัดการบัญชีได้อย่างรัดกุม ประหยัด และถูกต้องตามกฎหมาย จะทำให้กิจการสามารถลดต้นทุนที่ไม่จำเป็นออกไปแล้วยังช่วยในการเพิ่มกำไรสุทธิของกิจการให้สูงขึ้นโดยการอาศัยการจัดการบัญชีที่ดีและมีคุณภาพ

[235]

Citation:

ธนภัทร กันทาวงศ์ และเอกชัย อุตสาหะ. (2566). ผลกระทบบทบาทผู้บริหารด้านบัญชีและกระบวนการจัดการบัญชีที่มีประสิทธิภาพต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (1), 227-238

Kuntawong, T., & Utsaha, E., (2023). Impacts to Account Executive Role and Account Management Process Affecting the Taxation Planning of Community Enterprise Entrepreneurs. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (1), 227-238 ; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.15>

3. บทบาทผู้บริหารด้านบัญชีและกระบวนการจัดการบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงบวกที่มีประสิทธิผลต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การที่ผู้บริหารองค์กรมีบทบาททางด้านบัญชี มีส่วนร่วมในการจัดการบัญชี และมีความเชี่ยวชาญด้านภาษีอากร ทำให้องค์กรเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายภาษีอากรให้เป็นไปอย่างถูกต้อง และครบถ้วน ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีสูงสุด ไม่ว่าจะเป็นสิทธิประโยชน์ด้านรายได้ สิทธิประโยชน์ด้านรายจ่าย เพื่อจะได้นำมาประยุกต์ใช้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสามารถลดจำนวนการชำระภาษีที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินกิจการ สามารถลดจำนวนการชำระเบี้ยปรับ เงินเพิ่ม จากการชำระหรือปฏิบัติทางภาษีไม่ถูกต้องลงได้ อีกทั้งยังทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ดีขึ้น และมีศักยภาพในการแข่งขันกับองค์กรภายนอก สอดคล้องกับ วราพร เปรมพานิษฐ์กุล (2561) พบว่า ประสิทธิภาพการวางแผนภาษี ด้านการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีสูงสุด ด้านการปลอดจากภาระที่อาจจะเกิดขึ้น และด้านการลดต้นทุนที่ไม่จำเป็น มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับศักยภาพทางการแข่งขัน และ ปรัชดาพร บุณนาค (2561) พบว่า ความเชี่ยวชาญของผู้บริหารด้านภาษีอากร มีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีอากร เนื่องจากในการวางแผนภาษีนั้น บุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวางแผนภาษี จำเป็นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี ซึ่งหากไม่มีความรู้ความเข้าใจที่เพียงพอแล้ว การวางแผนภาษี จะไม่สามารถแสดงประสิทธิภาพสูงสุดได้ ดังนั้น ผู้บริหารที่เป็นผู้ให้คำปรึกษาและตรวจสอบจำเป็นจะต้องมีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับด้านภาษีเป็นอย่างมาก เพื่อเป็นการตรวจสอบและพัฒนาการวางแผนภาษี ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการศึกษาไปใช้

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบบทบาทผู้บริหารด้านบัญชี และกระบวนการจัดการบัญชี ที่มีประสิทธิผลต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ในจังหวัดเชียงราย มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. บทบาทผู้บริหารด้านบัญชี มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ในเรื่องการบริหารเงิน ระบบการจัดการข้อมูลทางการเงิน การจัดการและบริหารระบบข้อมูล และการควบคุมความเสี่ยงทางการเงินและบัญชี ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อการบริหารงานภายในองค์กร หากผู้บริหารมีความรู้ทางด้านบัญชีจะทำให้สามารถกำกับดูแลการจัดการข้อมูลทางการเงิน วางแผนงบประมาณ วางแผนการควบคุมภายใน ซึ่งจะทำให้องค์กรลดความเสี่ยงในการเสียภาษี ไม่ถูกต้องครบถ้วน และปลอดจากภาระภาษีที่อาจจะเกิดขึ้นในภายหลัง

2. กระบวนการจัดการบัญชี มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ดังนั้น ผู้บริหารควรมีความรู้ด้านกระบวนการจัดการบัญชี มีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์องค์กร

กลยุทธ์ด้านต้นทุน ศึกษาคู่แข่งและลูกค้า วางแผนด้านต่าง ๆ เพื่อให้องค์กรมีระบบบัญชีที่ดีและมีคุณภาพ มีความได้เปรียบทางการค้าและการแข่งขันในตลาด ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรสูงสุด

3. บทบาทผู้บริหารด้านบัญชีและกระบวนการจัดการบัญชี มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันการศึกษากรมสรรพากร ควรเข้าไปให้ความรู้ด้านบัญชีและด้านภาษี เพื่อให้ผู้ประกอบการได้รับสิทธิประโยชน์ด้านภาษีสูงสุด และมีการวางแผนภาษีอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะการวิจัย ครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยบทบาทผู้บริหารด้านบัญชี และกระบวนการจัดการบัญชี กับประสิทธิภาพด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์กร เพื่อให้ผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญด้านบัญชี และกระบวนการจัดการบัญชี

2. ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น บริษัท ห้างหุ้นส่วน เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพิ่มขึ้น และเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับข้อมูลที่ได้จากผลการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2565). *วิสาหกิจชุมชน*. Retrieved on November 28, 2021 from

<https://smce.doae.go.th/>

กรมสรรพากร. (2563). *คู่มือภาษีสำหรับผู้ประกอบการ*. Retrieved on November 28, 2021 from

<https://www.rd.go.th/62063.html>.

กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2549). *สถิติสำหรับงานวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักงานพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิณณ์ชญา รัตนดาและสุพิน ฉายศิริไพบูลย์. (2564). ปัจจัยเชิงสาเหตุด้านบัญชีเพื่อการจัดการที่ส่งผลต่อการ

วางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการในประเทศไทย. *วารสารวิชาการ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก*. 7(1), 470-483.

นภา นาคแย้ม. (2560). การจัดทำบัญชีและการภาษีอากร : ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ. *วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยีมหานคร*, 14 (2), 1-21.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ปรีชดาพร บุณนาค. (2561). *คุณลักษณะของผู้บริหารที่มีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีอากร กรณีศึกษาบริษัทจำกัด ในเขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร*. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์.

วราพร เปรมพาณิชย์กุล. (2561). ผลกระทบของความรอบรู้ในการวางแผนภาษีที่มีต่อประสิทธิภาพการวางแผนภาษี ของผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจ SMEs ในประเทศไทย. *วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่*, 11 (1), 106-123.

ศิริเพชร สุนทรวิภาต. (2562). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อการบัญชีการจัดการเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารด้านบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในการขับเคลื่อนผลการดำเนินงาน.

วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก, 5 (1), 83-105.

สุเทพ พงษ์พิทักษ์. (2563). เทคนิคการจัดทำแผนภาษีอากรเพื่อลดข้อผิดพลาดทางภาษี. กรุงเทพฯ : ธรรมนิติ เพรส.

Cronbach, L. J. (1990). *Essential of Psychological Testing*. 5th ed. New York : Happer Co, ins.

Pallant, J. (2007). *SPSS survival manual—A step by step guide to data analysis using SPSS for windows*. (3rd ed.). Maidenhead: Open University Press.

Yamane, T. (1973). *Statistics : Introductory statistics*. New York : Harper & Row.

[238]

Citation:

ธนภัทร กันทวงศ์ และเอกชัย อุตสาหะ. (2566). ผลกระทบบทบาทผู้บริหารด้านบัญชีและกระบวนการจัดการบัญชีที่มีประสิทธิผลต่อการวางแผนภาษีอากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (1), 227-238

Kuntawong, T., & Utsaha, E., (2023). Impacts to Account Executive Role and Account Management Process Affecting the Taxation Planning of Community Enterprise Entrepreneurs. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 3 (1), 227-238 ; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.15>